

XXVII. Teurastamo

Teurastamon toimintakertomus ¹⁾ v:lta 1941 oli seuraavan sisältöinen:

Teurastamolautakunta. *Kokoonpano ja kokoukset.* Kokouksessaan joulukuun 18 p:nä 1940 kaupunginvaltuusto valitsi teurastamolautakunnan puheenjohtajaksi varatuomari E. Tulenheimon sekä lautakunnan muiksi jäseniksi kaupungineläinlääkäri eläinlääketieteentohtori W. Ehrströmin, toimittaja A. E. Leinon, osastopäällikkö prokuristi F. Moisan ja pankintaloudenhoitaja A. E. Monnbergin. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli sosiaalihoitaja J. W. Keto. Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi eläinlääketieteentohtori Ehrström ja sihteerinä kaupunginhallituksen kanslias sihteeri A. Blomberg.

Teurastamolautakunta kokoontui v. 1941 17 kertaa ja oli sen käsittelemien asiain pykäläluku 177 ja sen lähettämien kirjeiden luku 101.

Lausunnot y.m. Lautakunnan kertomusvuonna kaupunginhallitukselle antamista lausunnoista ja esityksistä mainittakoon seuraavat: lausunto teurastamon vuotavaraston laajentamisesta; lausunto lihan tarkastusta varten; lausunto suolipesimön laajentamisesta sekä lisäpukuhuoneiden rakentamisesta esitys jäähdytyslaitoksen vuokrien alentamisesta; esitys maksuttomien vuotaostolupien antamisesta; esitys tarpeettomien sähkömoottoreiden y.m. myynnistä; ehdotus kalanjäähdytyslaitoksen rakentamisesta; ehdotus kalan tukkukaupan järjestämisestä Isolle Verkkosaarelle; esitys yksityisten elintarvikkeiden säilyttämisestä jäähdyttämässä; lausunto talvinavetan ja väestönsuojan luovuttamisesta perunavarastoksi; sekä lausunto teurastamon pohjoispuolella olevien alueiden myynnistä.

Teurastamon toiminta

Isänmaan vapauden puolesta uhrasivat henkensä seuraavat teurastamon palveluksessa toimineet henkilöt:

halliesimies Kauno Armas Olavi Rintala kaatui heinäkuun 23 p:nä 1941; ja tarkastusapulainen Karl Osvald Lindberg kaatui lokakuun 31 p:nä 1941.

Henkilökunta. Kesäkuun 13 p:nä 1940 kuolleen tarkastusapulainen H. Halmeen tilalle otettiin K. O. Lindberg helmikuun 1 p:stä lukien, vapaanaolevaan halliapulalaisenvirkaan otettiin H. V. Lindberg ja vartijaksi otettiin

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1942/43.

J. Savolainen sekä vakinaiseksi teurastusosaston halliesimieheksi määrättiin A. K. O. Rintala maaliskuun 1 p:stä lukien. Helmikuun 3 p:nä kuolleen koneenkäyttäjää P. Salon tilalle otettiin A. Vauhkonen kesäkuun 1 p:stä lukien.

Virkavapautta muun syyn kuin sairauden takia nautti halliapulainen H. V. Lindberg toukokuun 23 p:n ja kesäkuun 17 p:n välisenä aikana.

Teurastusosastot. *Teurastusosastoilla* teurastettiin ja tarkastettiin v. 1937—41 seuraava määrä eläimiä:

	1937	1938	1939	1940	1941
Sonneja	3,469	4,439	5,007	4,677	381
Lehmiä	16,361	20,015	22,571	34,771	3,382
Hiehoja ja isoja vasikoita	10,998	17,294	18,946	22,538	1,493
Pikkuvasikoita	2,945	4,271	5,549	5,623	694
Lampaita ja vuohia	8,657	14,039	15,643	14,055	276
Sikoja	19,340	24,901	30,210	15,560	3,147
Porsaita	105	200	259	148	67
Hevosia	158	207	154	1,477	400
Poroja	—	1	—	—	—
Yhteensä	62,033	85,367	98,339	98,849	9,840

Edellä luetellut v:n 1941 ruhot vastasivat 929,566 kg lihaa, josta 61.2 % oli nautakarjan, 0.4 % lampaan, 28.1 % sian ja porsaan sekä 10.3 % hevosen lihaa.

Tarkastuksessa määrättiin erikoiskäsiteltäväksi 3 raavasta ja 6 vasikkaa, kun taas seuraava määrä hylättiin:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan,
	kpl	kg	kpl	kg	kg
Sonneja	—	—	1	1	1
Lehmiä	5	744	15	107.5	851.5
Hiehoja ja isoja vasikoita	1	145	4	15	160
Pikkuvasikoita	7	100	—	—	100
Sikoja	12	673	41	344.5	1,017.5
Hevosia	5	1,247	1	14	1,261
Yhteensä	30	2,909	62	482	3,391

Sitä paitsi hylättiin kaikkiaan 3,561 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 6,952 kg.

Teurastusosastoilla teurastetut eläimet oli tuotu kaupunkiin joko maanteitse tai rautateitse kuten alla olevasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

	Maantaitse saapuneita	Rautateitse saapuneita	Kaikkiaan
Raavaita	2,621	3,329	5,950
Lampaita ja vuohia	99	177	276
Sikoja ja porsaita	2,672	542	3,214
Hevosia	125	275	400
Yhteensä	5,517	4,323	9,840

Karjatallien käyttö. Talleissa yötä olleiden eläinten määrä ilmenee seuraavista numeroista:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaita.....	635	212	34	5	16	53	82	96	47	458	403	187	2,228
Vasikoita	61	39	29	10	11	24	54	20	38	234	86	63	669
Lampaista ...	10	5	4	—	—	4	2	—	8	83	26	13	155
Sikoja	29	14	29	16	9	6	67	41	39	579	171	277	1,277
Porsaita	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	3	6	12
Hevosia	26	8	4	3	4	5	—	1	1	13	66	38	169
Yhteensä	761	279	100	35	40	92	206	158	133	1,367	755	584	4,510

Kaikista teuraseläimistä oli talleissa yli yön keskimäärin 45.8 %. Raavaista oli yli yön 48.7 %, lampaista 56.2 %, hevosista 42.8 % sekä sioista ja porsaista 40.1 %.

Rehuja myytiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Heiniä, kg ...	1,349	486	42	24	40	175	8	—	—	—	—	—	2,124
Kauranrouheita » ...	17	11	—	5	16	4	31	—	—	—	5	14	103
Pahnoja » ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	185	111	296

Suolipesimössä puhdistettiin eri kuukausina seuraavat määrät eri eläinten suolia ja mahoja:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavasten, kpl	1,923	616	120	45	37	98	117	154	187	985	715	274	5,271
Sikojen ja hevosten, kpl	343	238	201	146	150	143	226	186	257	790	419	457	3,556
Pikkuvärikoiden, lampaiden ja porsaiden, kpl	193	109	51	22	25	43	69	48	55	190	142	61	1,008

Vuotien tarkastus. Teurastamossa teurastettujen eläinten vuotia tarkastettiin eri kuukausina seuraavat määrät:

Kuukausi	Tarkastettu, kpl	Leimattu ¹⁾ ,			Nylkyvikoja,		Luonnon- vikoja,	
		I lk.	II lk.	III lk.	kpl	%	kpl	%
Tammikuu.....	2,087	1,908	178	1	64	3.1	113	5.4
Helmikuu	747	656	82	9	23	3.1	68	9.1
Maaliskuu	184	161	22	1	8	4.3	15	8.2
Huhtikuu	67	61	5	1	3	4.5	3	4.5
Toukokuu	57	52	2	3	—	—	6	10.5
Kesäkuu	127	116	10	1	9	7.1	5	3.9
Heinäkuu	168	158	6	4	4	2.4	8	4.8
Elokuu	195	178	10	7	3	1.5	13	6.7
Syyskuu	255	252	3	—	1	0.4	1	0.4
Lokakuu	1,192	1,169	22	1	2	0.2	12	1.0
Marraskuu	986	972	13	1	—	—	11	1.1
Joulukuu	408	387	21	—	10	2.5	10	2.5
Yhteensä	6,473	6,070	374	29	127	2.0	265	4.1

Lisäksi tarkastettiin seuraavat määrät maalaisvuotia:

Kuukausi	Tarkastettu, kpl	Leimattu,		
		I lk.	II lk.	III lk.
Tammikuu	1,860	1,235	566	59
Helmikuu	1,564	884	601	79
Maaliskuu	1,501	760	613	128
Huhtikuu	1,942	933	843	166
Toukokuu	1,066	497	439	130
Kesäkuu	624	308	246	70
Heinäkuu	437	248	160	29
Elokuu	453	284	151	18
Syyskuu	526	343	164	19
Lokakuu	971	806	152	13
Marraskuu	1,453	1,238	206	9
Joulukuu	836	674	153	9
Yhteensä	13,233	8,210	4,294	729

Siipikarjateurastamo. Kertomusvuonna oli siipikarjateurastamo vuokrattuna eräälle täällä toimivalle lihaliikkeelle.

Lihantarkastamossa tarkastettiin v:n 1941 kuluessa kaikkiaan 1,412,547 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuna. Tarkastukset kohdistuivat 7,890 kg:aan paloiteltua lihaa sekä seuraavassa mainittuihin ruholajeihin; vertauksen vuoksi julkaistaan myöskin v:n 1940 vastaavat luvut:

¹⁾ Kansanhuoltoministeriön kesäkuun 28 p:nä 1940 tekemän päätöksen n:o 344 mukaan on naudan ja hevosen vuodat jaettu laatunsa perusteella kolmeen (I—III) eri luokkaan. Samaten kansanhuoltoministeriön marraskuun 4 p:nä 1940 tekemän päätöksen n:o 603 mukaan on lampaan, vasikan, naudan ja hevosen vuodat jaettu kolmeen (I—III) eri luokkaan.

	1940		1941	
	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl
Sonneja	390	—	159	—
Lehmiä	12,756	17	5,250	1
Hiehoja ja isoja vasikoita	15,791	3	5,430	3
Pikkuvasikoita	39,584	13	11,324	1
Lampaita ja vuohia	14,694	4	2,681	1
Sikoja	7,871	102	1,307	4
Porsaita	320	2	162	1
Hevosia	1,014	1	766	—
Yhteensä	92,420	142	27,079	11

Tarkastusten johdosta erikoiskäsiteltiin 1 raavas ja 3 isoa vasikkaa sekä hylättiin seuraava määrä koko ruhoja ja ruhonosia:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan, kg
	kpl	kg	kpl	kg	
Sonneja	1	96	—	—	96
Lehmiä	41	5,352	14	314	5,666
Hiehoja ja isoja vasikoita	6	123	3	7	130
Pikkuvasikoita	145	1,773	40	161.5	1,934.5
Lampaita ja vuohia	1	9	4	55	64
Sikoja	17	714	8	106	820
Porsaita	2	30	—	—	30
Hevosia	11	2,395	2	32	2,427
Paloiteltua lihaa	—	—	—	122.5	122.5
Yhteensä	224	10,492	71	798	11,290

Sitä paitsi hylättiin kaikkiaan 5,600.5 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 16,890.5 kg.

Tukkumyyntihallia, jäähdyttämöä ja syväjäädyyttämöä käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Heinäk.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Tukkumyyntihallissa myytiin:													
Raavaita	3,528	1,827	256	87	136	224	156	165	158	1,647	1,222	1,044	10,450
Isoja vasikoita »	2,092	1,237	363	177	246	492	477	573	703	3,121	2,654	932	13,067
Pikkuvasikoita »	2,891	2,135	870	283	232	201	165	128	232	1,261	1,766	1,224	11,388
Lampaita	526	339	98	47	87	101	85	46	120	1,504	1,773	291	5,017
Sikoja	436	394	659	239	225	429	728	447	311	1,101	906	671	6,546
Porsaita	30	13	3	—	6	2	9	8	2	3	25	29	130
Hevosia	256	123	29	22	12	25	4	7	20	117	582	267	1,464
Yhteensä, kpl	9,759	6,068	2,278	855	944	1,474	1,624	1,374	1,546	8,754	8,928	4,458	48,062
Muuta tavaraa, kg	21,311	21,017	2,607	866	715	462	469	10,106	14,127	55,691	69,561	31,962	228,894

Kilogrammoiksi muunnettuina muuttuvat edellä esitetyt numerot seuraaviksi:

	kg		kg		kg
Tammikuu...	724,514. s	Toukokuu ...	56,592	Syyskuu ...	98,803
Helmikuu	401,931	Kesäkuu	93,349. s	Lokakuu ...	554,968
Maaliskuu ...	141,439	Heinäkuu	111,075. s	Marraskuu.	726,718
Huhtikuu ...	51,348. s	Elokuu	98,266. s	Joulukuu ..	318,672. s
					Koko vuosi 3,377,678

Teurastamossa säilytettiin kertomusvuonna seuraavat määrät:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulu.	Koko vuosi
Jäähdyttämön riippuvien ruhojen osastoissa säilytettiin:													
Raavaita ja isoja vasikoita	5,485	2,324	331	119	66	342	415	395	541	7,417	16,527	3,182	37,144
Pikkuvasikoita »	2,779	1,702	779	416	186	152	174	109	366	2,056	4,060	2,189	14,968
Lampaita	382	167	43	9	8	21	56	25	91	2,015	3,500	402	6,719
Sikoja	485	368	606	208	175	429	411	376	514	2,124	2,475	1,192	9,363
Porsaita	28	28	4	7	4	9	8	3	4	9	72	202	378
Hevosia	269	88	25	9	3	22	6	3	15	276	2,319	592	3,627
Yhteensä, kpl	9,428	4,677	1,788	768	442	975	1,070	911	1,531	13,897	28,953	7,759	72,199
Muuta tavaraa, kg	54,188	11,312	15,723	20,900	4,890	1,520	661	7,581	10,163	20,593	13,505	10,299	171,335
Syväjäädäytämässä säilytettiin:													
Metsänriistaa ... kg	1,074	797	1,430	1,000	8,127	2,126	—	44	7,098	17,556	2,074	731	42,057
Kanoja y.m. siipikarjaa »	2,882	1,644	9,935	6,313	4,845	284	1,472	4,485	25,637	51,499	13,451	1,489	123,936
Lihaa	16	2,638	828	723	330	1,370	986	288	358	652	727	747	9,663
Muuta tavaraa... »	264	—	208	1,658	1,154	2,435	4,752	521	236	69	230	—	11,527
Yhteensä, kg	4,236	5,079	12,401	9,694	14,456	6,215	7,210	5,338	33,329	69,776	16,482	2,967	187,183

Seuraavat määrät vietiin suoraan teurastamosta:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulu.	Koko vuosi
Teurastusosastoista suoraan vietiin:													
Raavaita	3	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	5
Isoja vasikoita »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pikkuvasikoita »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lampaita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sikoja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5
Hevosia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä, kpl	3	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	5	10

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Lihantarkastamosta suoraan vietiin:													
Raavaita..... kpl	14	1	—	—	—	1	—	—	—	40	16	10	82
Isoja vasikoita »	—	5	1	—	—	1	—	1	31	115	16	16	186
Pikkuvasikoita »	6	98	59	9	31	11	—	—	25	182	5	31	457
Lampaita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72	13	7	92
Sikoja	—	—	2	—	1	—	—	—	1	14	5	8	31
Porsaita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hevosia	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	5
Yhteensä, kpl	20	105	62	9	32	13	—	1	57	423	58	73	853
Paloitelt. lihaa, kg	—	51	222	105	45	—	—	—	—	—	—	—	423
Jäähdyttämöstä suoraan vietiin:													
Raavaita..... kpl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Isoja vasikoita »	—	—	—	—	—	—	—	9	4	2	—	—	15
Sikoja	98	91	53	37	77	16	33	60	96	51	—	24	636
Yhteensä, kpl	98	91	53	37	77	16	33	69	100	55	—	24	653

Teurastamon juoksuratoja, sähkövinttureja y.m. laitteita käytettiin seuraavaa muualta tarkastettua lihamäärää varten:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaita..... kpl	1,153	380	768	30	93	142	71	71	48	464	453	136	3,809
Isoja vasikoita »	985	459	307	147	223	447	381	442	388	1,044	592	214	5,629
Pikkuvasikoita »	1,187	575	485	—	74	77	31	56	76	—	—	205	2,766
Lampaita	263	128	77	44	87	99	80	39	35	580	890	121	2,443
Sikoja	188	81	502	167	129	322	512	310	140	476	354	337	3,518
Porsaita	30	7	3	—	5	1	5	8	1	3	18	17	98
Hevosia	73	34	11	10	5	11	1	2	5	49	136	59	396
Yhteensä, kpl	3,879	1,664	2,153	398	616	1,099	1,081	928	693	2,616	2,443	1,089	18,659
Muuta tavaraa, kg	17,300	11,758	1,863	601	407	220	390	9,754	11,572	14,119	14,113	23,441	105,538

Edellä mainittu lihamäärä oli kilogrammoissa laskettuna eri kuukausina seuraava:

Tammikuu ...	kg 258,975	Toukokuu	kg 35,048	Syyskuu	kg 47,517
Helmikuu	107,242	Kesäkuu	63,888	Lokakuu	176,293
Maaliskuu	98,393	Heinäkuu	75,770	Marraskuu ...	159,193
Huhtikuu	29,932	Elokuu	65,201	Joulukuu ...	85,508

Koko vuosi 1,202,960

Punnitseminen. Seuraavat numerot valaisevat laitoksessa suoritettua muuta punnitsemista:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.
Vuotia kpl	3,611	1,985	1,479	1,807	984	703	674	522	734	1,931	1,971	1,164
Elävää karjaa »	—	—	—	—	—	—	6	122	1	—	—	4
Lihaa:												
Hevosia, raavai-												
ta, sikoja ... »	83	34	31	2	2	11	4	10	—	45	367	67
Vasikoita, lam-												
paita, porsai-												
ta »	6	6	46	10	10	3	—	—	—	366	316	189
Yhteensä, kpl	3,700	2,025	1,556	1,819	996	717	684	654	735	2,342	2,654	1,424
Muuta tavaraa, kg	2,122	1,903	1,988	939	1,191	727	1,300	650	2,400	5,462	1,967	4,900

Lihan hinnoittelussa noudatettiin kansanhuoltoministeriön määräämiä rajahintoja.

Lihantuonti Helsinkiin rautateitse muille asemille kuin teurastamon raiteeseen sekä autoilla ja tuonti ulkomailta v. 1935—41 ilmenee taulukosta n:o III.

Laboratorio. Vuoden kuluessa tehtiin laboratoriossa 168 täydellistä bakteriologista tutkimusta keittokokeineen, 37 pienempää bakteriologista, bakterioskopista ja histologista tutkimusta, 43 keittokoetta ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta sekä 4,699 sian ruhoa ja 7,054 kg paloiteltua sianlihaa koskevat triikiinikokeet.

Täydellisiä koko ruhoja koskevia bakteriologisia tutkimuksia valaisevat seuraavat yksityistiedot:

Ruhot olivat saapuneet			Ruholajit							Tutkimukset osoittivat ruhojen olevan				Tutkittuja koko ruhoja kaikkiaan
Teurastusosastolta	Lihantarkastamosta	Muualta	Raavailla	Hienoja ja isoja vasikoita	Pikkuvasikoita	Sikoja	Porsaita	Hevosia	Septikemisiä	bakteeripitoisia		Bakteerivapailla		
										Vahvasti	Heikosti			
17	151	—	62	60	25	10	1	10	13	32	79	44	168	

Septikemisistä ruhoista mainittakoon vielä seuraavaa:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit		Septikemian olivat aiheuttaneet				Septikemisistä ruhoja kaikkiaan
Teurastus- osastoilla	Liha- tarkas- tusta	Hiehoja ja isoja vasi- koita	Pikku- vasikoita	Kolhaka- teerit	Strepto- kokit	Diplokokit	Anaeroba- bakteerit	
Absoluuttiset luvut								
—	13	1	12	10	—	2	1	13
% tutkituista ruhoista				% septikemisistä ruhoista				
—	8.6	1.7	48.0	76.9	—	15.4	7.7	100.0

Täydellisen bakteriologisen tutkimuksen yhteydessä tehtiin ruhoista keittokokeita ja todettiin 65 ruhossa vierasta hajua, tehden tämä 38.7 %. Haju oli 19 tapauksessa vahva ja 46 tapauksessa heikko.

Tutkimusten perusteella hylättiin ruhoista kokonaan 51 eli 30.4 %. Ainoastaan keittokokeen perusteella hylättiin ruhoista 20 eli 11.9 %.

Taulukko I valaisee näitä tutkimuksia yksityiskohtaisemmin.

Pienemmät bakteriologiset, bakterioskopiset ja histologiset tutkimukset jakautuivat seuraavasti: 9 pernaruttokoetta, 17 tuberkuloosikoetta, 3 muuta bakteriologista ja bakterioskopista koetta ja 8 histologista koetta

Kaikki pernaruttokokeet olivat kielteisiä.

Tuberkuloositutkimuksia valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit		Diagnoosi					Tutkittuja ruhoja kaikkiaan
Teurastus- osastoilla	Liha- tarkas- tusta	Raavalla	Sikoja	Myönteinen			Kielteinen		
				Raavalla	Sikoja	Mikroskoopin avulla		Marsun avulla	
17	—	—	17	—	15	15	—	2	17

Myönteisiä tuloksia tutkimuksista saatiin 88.2 % pelkästään mikroskoopilla. Niistä 2 tapauksesta, jotka mikroskooppisessa tutkimuksessa antoivat kielteisen tuloksen todettiin 1 tapauksessa *Corynebacterium equi*. Marsuja ei ole istutettu.

Histologisissa tutkimuksissa todettiin m.m. carcinomaa, sarcomaa ja fibromaa 1 tapauksessa.

Keittokokeita ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit										Tutkittuja ruhoja kaikkiaan
		Sikojä				Sonneja	Lehmiä	Hiehoja ja iso- ja vasikoita	Pikku- vasikoita	Lampaita	Hevosia	
		Sala- karuja	Karuja tai myöskin säivettä	Muita	Lihantar- kastamosta							
Tutkittuja ruhoja kaikkiaan												
26	17	1	11	2	—	11	4	7	—	7	43	
Kokeessa myönteisen tuloksen antaneita ruhoja												
20	11	1	8	2	—	7	4	4	—	5	31	
Kokeen perusteella hylättyjä ruhoja												
15	2	—	1	2	—	3	4	3	—	4	17	
Hylättyjen prosenttiluvut												
57.7	11.8	—	9.1	100.0	—	27.3	100.0	42.9	—	57.1	39.5	

Trikiinien varalta otettiin näytteet teurastushalleista yhteensä 3,217 siasta ja porsaasta ja lihantarkastamosta yhteensä 1,482 siasta ja porsaasta sekä 7,054 kg:sta paloiteltua sianlihaa ja 2 jääkarhusta. Trikiinejä todettiin molemmissa jääkarhuissa.

Sairasosasto. Sairasosastossa teurastettiin tai obdusoitiin vuoden ku-
luessa 7 eläintä, nimittäin 1 lehmä, 2 pikkukasikkaa, 2 sikaa ja 2 hevosta.

Tarkastuseläinlääkärien toteamat taudit ja niistä johtuvat toimenpiteet käyvät selville taulukosta n:o II.

Matorakkulataudin (*Cysticercus inermis*) ja nystyrätaudin (*Tuberculosis*) esiintymistä valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Matorakkula (Cysticercus inermis):

Tarkastus- paikka		Rakkuloiden luku		Rakkulat olivat		Rakkulat löytyivät			Ruhoja kaikkiaan
Teurastus- osasto	Lihantar- kastamo	Yksl	Useampia	Eläviä	Kuolleita	Ainoastaan päästä	Ainoastaan sydäimestä	Useammis- ta paikasta	
Absoluuttiset luvut									
9	4	9	4	11	2	8	2	3	13
Prosenttiluvut									
0.2	0.0	69.2	30.8	84.6	15.4	61.5	15.4	23.1	100.0

Nystyrätauti (*Tuberculosis*) ei vuoden aikana todettu ainoassakaan nautaeläimessä. Sioissa olivat muutokset 5 tapauksessa huomattavissa ainoastaan nielurauhasissa, 7 tapauksessa ainoastaan suolirauhasissa ja 3 tapauksessa sekä nielu- että suolirauhasissa.

Matorakkula- (*Cysticercus inermis*) ja nystyrätaudin (*Tuberculosis*) esiintymiset v. 1934—41 ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

Vuosi	Cysticercus inermis		Tuberculosis			
	Nautojen luku	%	Nautojen luku	%	Sikojen luku	%
1934	158	0.38	3	0.007	8	0.05
1935	140	0.36	12	0.03	30	0.15
1936	163	0.36	4	0.009	84	0.35
1937	165	0.32	1	0.002	119	0.45
1938	264	0.41	—	—	227	0.73
1939	273	0.41	1	0.0015	153	0.41
1940	70	0.08	—	—	11	0.05
1941	13	0.08	—	—	15	0.48

Käyttöösasto. Konekeskuksessa saatiin loppuunsuoritetuiksi kertomusvuoden aikana kaupunginhallituksen ja teurastamolautakunnan v. 1938 asettaman komitean tehtäväksi annetut jäähdytyskoneiston laajennus- ja muutostyöt. Laajennustöihin kuului kahden syväjäähdytyskoneen à 100,000 ly/t—18°C+25°C hankkiminen, pohjavesikaivon rakentaminen pumppuineen ja johtoineen, kahden vanhan jäähdytyskoneen muuttaminen yksiosaiseksi, uuden varajäähdytysvesitornin rakentaminen sekä entisten kolmen märkäilmajäähdyttäjän muutostyöt. Talvisodan sekä v. 1941 uudelleen alkaneen sodan takia työt kuitenkin viivästyivät. Kyseisten muutos- ja laajennustöiden tultua nyt loppuunsuoritetuiksi käsittää jäähdytyslaitoksen koneisto kaksi turbokompressoria à 240,000 ly/t—8°C+25°C ja kaksi syväjäähdytysturbokompressoria à 100,000 ly/t—18°C+25°C, yhteensä 680,000 ly/t, tarpeellisine apukoneineen. Syväjäähdytyshuoneita varten on kaksi märkäilmajäähdyttäjää ja muita jäähdytyshuoneita varten neljä märkäilmajäähdyttäjää sekä kaksi kuivailmajäähdyttäjää. Konekeskukseen on hankittu 500 kWA:n muuntaja tarpeellisine ja pienjännitekytkimineen. Eri koneiden ja laitteiden käyttö selviää seuraavasta taulukosta:

	Tammik.	Heinäk.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Käyttöaika, tuntia ja minuuttia kaikkiaan													
Jäähdytyskoneet													
I	—	—	51.30	12.15	—	—	—	—	—	—	—	28.05	91.50
II	55.40	67.15	18.55	34.15	89.45	—	68.55	167.25	163.20	92.50	57.10	9.50	825.20
III	—	—	—	36.40	98.55	178.05	286.35	204.20	153.30	96.20	—	—	1,054.25
IV	40.15	52.00	96.30	45.45	20.20	140.05	241.55	133.35	—	52.20	118.40	75.30	1,016.55
Tyhjöpumput													
I	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.15	4.15
II	7.15	18.15	3.50	9.30	1.00	—	2.30	4.00	6.00	3.00	2.30	4.30	62.20
III	—	—	—	3.00	3.00	3.30	2.30	1.00	2.00	1.00	—	—	16.00
IV	4.00	4.45	2.00	1.45	1.15	3.00	4.00	2.30	—	1.30	2.00	1.00	27.45
Suolaliuosump. jäähdyttämön													
1	65.10	68.25	70.15	46.50	54.35	7.30	—	—	—	—	—	—	312.45
2	—	—	—	—	41.30	172.05	357.20	281.15	164.20	97.45	72.45	40.35	1,227.35
3	—	—	—	—	55.05	—	—	—	—	—	—	—	55.05
4	40.15	52.00	96.15	82.25	57.00	140.15	234.00	225.35	156.05	153.25	119.55	75.05	1,432.15
Jäähdytysveden kiertopumput													
5	—	—	—	22.40	118.40	151.45	—	—	61.00	164.05	135.30	87.40	741.20
6	68.05	85.55	34.25	25.55	125.30	151.45	—	—	60.40	149.45	8.40	—	710.40
7	18.05	94.30	76.00	4.20	41.20	365.05	298.55	147.05	—	—	—	—	1,045.20
Pohjavesipump.													
9	—	—	—	—	—	—	—	—	121.00	97.30	50.00	—	268.30
Ilmapumppu	11.10	10.45	22.15	—	12.15	58.20	96.20	78.05	64.20	33.30	22.30	32.45	442.15
Tuulettaajat													
I	143.30	132.45	85.15	67.30	96.55	137.30	168.20	103.25	25.10	25.55	18.15	9.30	1,014.00
II	147.15	134.45	99.25	67.50	96.25	149.40	312.05	237.55	128.35	86.05	56.30	27.10	1,543.40
III	—	—	—	—	20.00	149.40	312.05	237.55	128.35	86.05	56.30	10.30	1,001.20
IV	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.30	8.30
V	—	—	107.20	87.25	116.20	135.30	225.55	209.50	148.05	146.55	118.15	71.50	1,367.25
VI	104.10	130.45	107.20	87.25	116.20	135.30	225.55	209.50	148.05	146.55	118.15	71.50	1,602.20
Kloorikalsiumia käytetty													
S I	—	—	150	150	—	450	1,350	645	680	2,100	300	300	6,125
S II	300	—	—	150	—	150	3,250	1,935	1,395	—	300	—	7,480
Tonnia													
Jäätä valmistett.	10.0	10.0	20.0	—	10.0	40.0	60.0	50.0	50.0	30.0	20.0	12.4	312.4

Lämpökeskus. Eri rakennusten lämmittämistä ja tarvittavan lämpimän veden valmistamista varten on kaksi Babcock & Wilcox vesiputkikattilaa à 190 m², yhteensä 380 m² 10 kg:n työpaineella, varustettuna 160 m²:n suuruisella savukaasu-etulämmittäjällä sekä koneellisella hiilensyöttölaitteella (ketjuarinalla). Höyrykattilat on mitoitettu niin suuriksi, että käytännössä on yksi kattila kerrallaan, toisen toimiessa varalla. Lämpökeskuksen käyttö kuukausittain selviää seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Höyrykattilat										Vettä kulutettu, m ³	Keskimääräinen käyttö vuorokaudessa				
	N:o I		Kivhiiliä kulutettu, tonnia	Tuhkaa nostettu, kertaa	N:o II		Kivhiiliä kulutettu, tonnia	Tuhkaa nostettu, kertaa	Arhanoottori käynyt, tunteja ja minuuttia	Hiiniä tuotu auto-kuorma, kertaa		Hiinnootturi käynyt, kertaa	Lämmitetty t. ja min.	Annettu höyryä m ³	Vettä kulutettu, m ³	Kivhiiliä kulutettu, tonnia
	Lämmitetty	Annettu höyryä			Lämmitetty	Annettu höyryä										
Tammik.	124.35	120.35	33.3	14	519.00	509.30	143.9	69	645.55	64	895	175	20.46	20.20	5.645	5.716
Helmik.	379.45	362.10	96.2	48	128.00	118.25	32.1	15	487.15	43	720	97	18.08	17.10	3.464	4.582
Maalisk.	—	—	—	—	496.00	469.05	114.1	63	485.55	35	587	92	16.00	15.08	2.968	3.681
Huhtik.	—	—	—	—	401.30	375.50	82.9	54	399.20	25	426	67	13.23	12.32	2.233	2.763
Toukok.	—	—	—	—	178.25	163.40	36.0	22	179.20	12	200	39	5.45	5.17	1.258	1.161
Kesäk. ...	—	—	—	—	40.45	31.20	8.3	3	38.05	—	—	13	1.22	1.03	0.433	0.277
Heinäk.	—	—	—	—	48.55	35.50	7.1	5	43.10	3	49	3	1.35	1.09	0.097	0.229
Elok.	—	—	—	—	62.35	49.30	8.3	7	59.40	8	135	3	2.01	1.36	0.097	0.268
Syysk. ...	—	—	—	—	98.15	76.10	15.0	10	95.05	2	31	9	3.17	2.32	0.300	0.500
Lokak. ...	82.00	72.20	20.6	—	135.15	115.00	28.9	12	197.10	18	271	44	7.00	6.03	1.419	1.597
Marrask.	337.10	315.35	83.0	39	—	—	—	—	338.20	30	497	67	11.14	10.31	2.233	2.767
Jouluk. ...	405.50	382.35	95.4	42	—	—	—	—	389.20	28	483	81	13.05	12.20	2.613	3.077
Koko v.	1,329.20	1,253.15	328.5	143	2,108.40	1,944.20	476.6	260	3,358.35	268	4,294	690	9.25	8.46	1.890	2.206
Kattilat I ja II yhteensä					3,438.00	3,197.35	805.1	403								

Vedenkulutus. Helsingin kaupungin vesijohtolaitokselta tulevan veden kulutus kuutiometreissä jakaantui eri osastoille kuukausittain seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Lämpökeskus	175	97	92	67	39	13	3	3	9	44	67	81	690
Jaähdytyskoneet	9	33	81	66	212	409	1,641	472	212	87	52	11	3,285
Lämminvesisäiliö	2,052	1,279	775	632	610	583	561	539	587	1,068	967	726	10,379
Hallintorakennus	150	178	150	171	176	103	95	104	107	156	99	189	1,678
Ilmapumppu	8	5	10	2	5	38	56	33	38	13	9	4	221
Jaänvalmistus	12	25	13	2	14	74	75	59	65	38	26	18	421
Tukkuuymyntihalli	54	39	28	24	68	45	17	19	10	19	43	21	387
Jaähdyttämöt	29	24	15	11	9	5	13	7	6	11	18	12	160
Sikateurastamo ja laboratorio	99	65	45	48	49	40	70	51	70	111	86	81	815
Suolipesimö	2,210	1,232	684	277	251	274	420	577	529	848	1,056	688	9,046
Mahojen tyhjennys osasto ...	4,817	1,978	1,021	509	260	509	594	406	1,093	3,653	3,952	1,501	20,293
Suurkarjan teurastamo	354	173	93	87	81	61	100	75	79	119	146	69	1,437
Lihantarkastamo	5	1	3	9	15	26	40	6	5	3	6	4	123
Saniteettiteurastamo	526	329	382	421	50	20	10	13	—	7	7	5	1,770
Suurkarjan talli	23	17	7	10	38	21	48	11	11	12	11	9	218
Pienen karjan talli	5	3	17	5	21	25	66	38	7	26	10	9	232
Lantala	92	27	26	22	30	31	17	19	39	21	20	18	362
Viemärivereden puhdistuslaitos	1,270	159	15	8	5	22	17	27	11	87	76	36	1,733
Vaunupesimö I	71	28	10	20	10	40	46	56	24	33	9	5	352
Vaunupesimö II	8	9	12	6	2	3	9	8	12	22	26	1	118
Kanateurastamo	160	383	411	350	180	196	79	150	46	42	29	28	2,054
Kesänavetta	—	—	—	—	—	5	28	20	15	17	—	—	85
Pihojen puhdistus	—	—	—	20	55	20	105	50	119	36	56	14	475
Kokonaiskulutus, m ³	12,129	6,084	3,890	2,767	2,180	2,563	4,110	2,743	3,094	6,473	6,771	3,530	56,334

Rautatievaununpesimöt. Teurastamolle kuuluu sinne saapuvien liha- ja karjavaunujen puhdistus ja desinfioiminen. Eri kuukausina puhdistettiin rautatievaunuja seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Lihavaunuja	163	122	31	15	13	20	19	19	78	94	90	24	688
Karjavaunuja	205	103	20	14	7	28	35	80	27	75	—	—	594
Yhteensä	368	225	51	29	20	48	54	99	105	169	90	24	1,282

Keskimääräinen vedenkulutus vaunua kohden oli 0.80 m³.

Sähkönkulutus. Laitoksen tarvitsema sähkövirta saadaan Helsingin kaupungin sähkölaitoksen muuntoasemalta pienjännitteisenä, suuria moottoreja varten 500 voltin ja pienempiä moottoreita varten 220/127 voltin jännitteellä. Eri jännitteisen sähkövirran kulutus kilovattitunneissa kuukausittain näkyy alla olevista numeroista:

	220/127 V:n valaistusvirta, kWh	220 V:n voimavirta, kWh	500 V:n voimavirta, kWh	Koko kulutus, kWh
Tammikuu	6,844	7,811	15,300	29,955
Helmikuu	5,919	7,392	17,100	30,411
Maaliskuu	4,481	6,376	16,800	27,657
Huhtikuu	3,439	6,209	13,400	23,048
Toukokuu	2,823	8,499	19,100	30,422
Kesäkuu	1,587	14,415	29,600	45,602
Heinäkuu	1,021	24,779	55,500	81,300
Elokuu	1,114	21,824	46,200	69,138
Syyskuu	1,446	14,472	28,500	44,418
Lokakuu	3,075	10,989	18,100	32,164
Marraskuu	5,483	9,157	13,300	27,940
Joulukuu	4,647	5,670	8,100	18,417
Koko vuosi	41,879	137,593	281,000	460,472

Teurastamon tulot ja menot. Talousarvion mukaan oli kertomusvuonna tuloja arvioitu kertyvän yhteensä 5,952,000 mk. Todellisuudessa tulot nousivat 2,394,758: 45 mk:aan ja olivat siis 3,557,241: 55 mk eli 59.8 % arvioitua määrää pienemmät.

Eri tuloerät ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Ylitulot (+) tai vajeaus (—), mk
Teurastusosasto	1,600,000: —	227,544: —	—1,372,456: —
Lihantarkastusosasto	700,000: —	371,486: —	—328,514: —
Tukkuuymyntihalli	1,250,000: —	315,031: 15	—934,968: 85
Kuljetusratojen y.m. käyttö	275,000: —	59,628: 55	—215,371: 45
Jäähdyttämöt	1,005,000: —	926,944: 40	—78,055: 60
Suolipesimö	393,000: —	45,206: —	—347,794: —
Navetta	40,000: —	19,375: 50	—20,624: 50
Lihojen, vuotien y.m. punnitus	35,000: —	11,216: 50	—23,783: 50
Konttorien, ravintolan y.m. vuokrat ..	114,000: —	142,110: 60	+28,110: 60
Rehut	30,000: —	3,073: 80	—26,926: 20
Vaunujen puhdistus, hylkyliha, lanta y.m.	265,000: —	53,029: 95	—211,970: 05

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Ylitulot (+) tai vajausta (—), mk
Vuotavaraston vuokrat ja ostoluvat .	149,000: —	146,645: 85	— 2,354: 15
Elävän karjan myyntimaksut	20,000: —	96: —	— 19,904: —
Kanateurastamo	15,000: —	1,267: 70	— 13,732: 30
Erikseen mainitsemattomat tulot	11,272: —	26,086: 45	+ 14,814: 45
Luontoisedut	49,728: —	57,285: —	+ 7,557: —
Yhteensä	5,952,000: — ¹⁾	2,406,027: 45	— 3,545,972: 55

Alla olevat luvut osoittavat miten kokonaistulot jakautuivat eri kuu-
kausiin:

	Mk		Mk
Tammikuu	353,681: 20	Heinäkuu	193,239: 65
Helmikuu	194,046: 75	Elokuu	75,932: 80
Maaliskuu	100,393: 35	Syyskuu	173,107: 85
Huhtikuu	175,567: 05	Lokakuu	386,609: 95
Toukokuu	63,284: —	Marraskuu	368,483: 30
Kesäkuu	107,190: 35	Joulukuu	203,222: 20
		Yhteensä	2,394,758: 45
		Hylkylihan korvaus- maksut	11,269: —
		Kaikkiaan	2,406,027: 45

Kaupungin v:n 1941 talousarvioon merkittiin teurastamoa varten määrärahoja yhteensä 6,829,255 mk, johon kertomusvuoden kuluessa myönnettiin lisämäärärahoja yhteensä 246,158: 10 mk sekä ylitysoikeutta 563,967 mk. Kaikkiaan oli siis käytettävissä 7,639,380: 10 mk, mistä käytettiin 6,305,848: 65 mk. Käytettyyn määrään sisältyy myös teurastamon tilitysvuokra 1,176,860 mk. Eri menoeriin määrärahat ja kustannukset takautuivat seuraavasti:

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	29,000: —	27,100: —	+ 1,900: —
Sääntöpalkkaiset virat	²⁾ 1,850,196: 75	1,850,196: 75	—
Tilapäistä työvoimaa	172,880: —	115,354: 35	+ 57,525: 65
Kesälomasijaiset	97,720: —	32,909: 20	+ 64,810: 80
Vuokra	³⁾ 1,176,860: —	1,176,860: —	—
Lämpö	911,025: —	1,168,595: 45	— ⁵⁾ 257,570: 45
Valaistus	91,000: —	49,724: 20	+ 41,275: 80
Siiivoaminen	9,000: —	7,569: 75	+ 1,430: 25
Vedenkulutus	283,020: —	117,544: 60	+ 165,475: 40
Puhtaanapito	⁴⁾ 108,729: 35	375,023: 60	— 266,294: 25
Painatus ja sidonta	75,000: —	63,648: 65	+ 11,351: 35
Tarverahat	160,000: —	38,807: 90	+ 121,192: 10
Vaatteiden pesu	15,000: —	4,021: 50	+ 10,978: 50
Koneiden ja työkalujen hankinta	221,550: —	45,276: 50	+ 176,273: 50
Yleisten laitteiden kunnossapito	222,300: —	217,750: 85	+ 4,549: 15
Tapaturmavakuutusmaksut	10,000: —	3,076: —	+ 6,924: —
Käyttövoima	962,500: —	364,923: 05	+ 597,576: 95
Rehut ja kuivikkeet	54,500: —	3,047: 80	+ 51,452: 20
Tarveaineet	164,502: —	133,456: 85	+ 31,045: 15
Korjaus- ja muutostyöt	460,630: —	510,961: 65	— 50,331: 65
Yhteensä	7,075,413: 10	6,305,848: 65	+ 769,564: 45

¹⁾ Tähän sisältyy 11,269 mk kaupungille kuulumattomia hylkylihakorvausmaksuja. — ²⁾ Tähän sisältyy vuoden kuluessa myönnettyjä lisämäärärahoja 232,728: 75 mk. — ³⁾ S:n 3,200 mk. — ⁴⁾ S:n 10,229: 35 mk. — ⁵⁾ Vuoden vaihteessa oli teurastamossa varastoituna 487,491 mk:n arvoinen halkovarasto, joka siis on maksettu tämän momentin varoilla.

I. Septikemian varalta laboratoriossa tutkitut ruhot v. 1941

Tutkimuksen syy		Raa- valta		Isoja vasik.		Pikku- vasik.		Lam- paita		Sikoja		Por- saita		Hevosia		Tutkittuja ruhoja kalkkiaan
		Septi- kemisiä	Ei sept. kemisiä	Septi- kemisiä	Ei sept. kemisiä	Septi- kemisiä	Ei sept. kemisiä	Septi- kemisiä	Ei sept. kemisiä	Septi- kemisiä	Ei sept. kemisiä	Septi- kemisiä	Ei sept. kemisiä	Septi- kemisiä	Ei sept. kemisiä	
Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Arthritis	Niveltulehdus	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Enteritis	Suolitulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Gastritis traumatica	Traumaattinen mahatu- lehdus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hepatitis	Maksatulehdus	—	16	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	3	22
Hydraemia	Vesitauti	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Icterus	Keltatauti	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Lienitis	Pernatulehdus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Lumbago	Lonkkatulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Mastitis	Utaretulehdus	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Metritis	Kohtutulehdus	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Nephritis	Munuaistulehdus	—	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	6
Paresis puerperalis	Poikimahalvaus	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Pericarditis traumatica	Traumaattinen sydänpus- sintulehdus	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Pneumonia	Keuhkokuume	—	1	—	—	2	1	—	—	—	1	—	1	—	—	6
Vaccin variol	Istutusrokko	—	—	—	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56
—	Elimien puuttuminen	—	11	—	1	2	5	—	—	—	7	—	—	—	—	26
—	Hätäteurastus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	Laihuus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	Leimojen puuttuminen	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	Punaiset rauhaset	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	Verenmyrkytykseen viit- taavia muutoksia	—	—	—	1	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	Vieras haju	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
—	Vieras väri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Yhteensä		—	62	1	59	12	13	—	—	—	10	—	1	—	10	168

II. Hylkäämiset, ryhmitettyinä nii-

Hylkäämisen syy		Teurastus-									
		Sonneja ja härkiä		Lehmiä			Hiehoja ja isoja vasik.			Pikkuvasikoita	
		Koko ruhoja elimeen	Ruhoista elimeen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimeen	Ruhoista elimeen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimeen	Ruhoista elimeen tai ilman	Elimiä y.m.	Pikkuvasikoita
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	1	2	3	36	—	1	—	—
2	Actinomycosis	Sädesienitauti	—	—	—	2	2	—	—	—	—
3	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	—	—	16	—	—	—	—
4	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai polvitulehdus	—	—	—	4	—	1	—	—	1
5	Bronchopneumonia catarrhalis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	chron. suum	Porsasyskä	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Cachexia	Nääntyminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, verenvuodot	—	—	—	4	—	2	—	—	—
9	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	—	1	4	—	—	—	—
10	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	1	—	—	2	—	6	—	—
11	Dermatitis	Ihotulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Distomatosis	Maksamadot	—	2	—	—	463	—	5	—	—
13	Emphysema	Ilmapöhö	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Enteritis	Suolitulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	—	—	—	4	—	—	—	—
17	Hepatitis	Maksatulehdus	—	—	—	—	3	—	—	—	—
18	—	Elimien puuttuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Icterus	Hätäteurastus	—	—	—	1	—	—	—	—	—
20	—	Keltatauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Lienitis	Kehittymättömyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	—	Pernatulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Mastitis	Likaantuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Metritis	Utaretulehdus	—	—	—	—	24	—	—	—	—
25	Necrosis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	1	—	—	—	—
26	Nephritis	Kuolio	—	—	—	—	3	—	—	—	—
27	Paresis puerperalis	Munuaistulehdus	—	—	—	1	5	—	—	—	1
28	Pericarditis	Poikimahalvaus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Peritonitis	Sydänpussintulehdus	—	—	—	1	—	—	—	—	—
30	—	Vatsakalvontulehdus	—	—	—	—	—	—	1	—	—
31	Pleuritis	Pilaantuminen	—	—	—	—	—	—	1	—	—
32	Pneumonia	Keuhkopussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Rachitis	Keuhkokuume	—	—	—	—	2	—	—	—	—
34	—	Riisitauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Septicaemia	Rehu-, kaltausvesi-, veriaspiratio	—	—	7	—	35	—	7	—	—
36	—	Verenmyrkytys	—	—	—	1	—	—	—	—	—
37	Tuberculosis	Verenmyrkytykseen viittaa via muutoksia	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Tumores	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	—	Kasvannaiset	—	—	—	—	5	—	—	—	—
40	Aliae invasiones	Vieras haju, väri, maku	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	Alii morbi	Muut loistaudit	—	—	—	1	1	6	1	—	—
42	—	Muut taudit	—	—	—	—	—	—	—	5	—
43	Yhteensä		—	1	12	5	15	611	1	4	18
										7	—
										2	

Huom.: Taulukkosarekkeeseen Elimiä y.m. merkityt luvut eivät osoita elinten lukua, vaan

den syyn ja kohteiden mukaan v. 1941

[illegible]

läinten lukua, joista ne on hylätty.

Jatkoa

Hyökkäämisen syy			Lihantarkastamo												Paloiteltu lihaa, kg
			Lampaista		Sikoja		Porsaita		Hevosia						
			Ruuhonosa elimi- neen tai lihan Koko ruhoja elimineen	Elimiä y.m.	Ruuhonosa elimi- neen tai lihan Koko ruhoja elimineen	Elimiä y.m.	Ruuhonosa elimi- neen tai lihan Koko ruhoja elimineen	Elimiä y.m.	Ruuhonosa elimi- neen tai lihan Koko ruhoja elimineen	Elimiä y.m.	Ruuhonosa elimi- neen tai lihan Koko ruhoja elimineen	Elimiä y.m.			
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Actinomycosis	Sädesienitauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai polvitulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Bronchopneumonia catarrhalis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	chron. suum	Porsasyskä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Cachexia	Näentyminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Contusionēs, fractu- rae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmur- tumät, verenvuodot	—	—	2	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—
9	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Dermatitis	Ihotulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Distomatosis	Maksamadot	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Emphysema	Ilmapöhö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Enteritis	Suolitulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Gastritis et pericar- ditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
17	Hepatitis	Maksatulehdus	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—
18	—	Elimien puuttuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Icterus	Hätäteurastus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	—	Keltatauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Lienitis	Kehittymättömyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	—	Pernatulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Mastitis	Likaantuminen	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—
24	Metritis	Utaretulehdus	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Necrosis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Nephritis	Kuolio	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Paresis puerperalis	Munuaistulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
28	Pericarditis	Poikimahalvaus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Peritonitis	Sydänpussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	—	Vatsakalvontulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Pleuritis	Pilaantuminen	—	4	8	3	7	—	—	—	—	—	—	—	122.5
32	Pneumonia	Keuhkopussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Rachitis	Keuhkokuume	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
34	—	Riisitauti	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Septicaemia	Rehu-, kaltausvesi-, veri- aspiratio	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
36	—	Verenmyrkytys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Tuberculosis	Verenmyrkytykseen viit- taavia muutoksia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Tumores	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	—	Kasvannaiset	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Aliae invasiones	Vieras haju, väri, maku	—	—	1	1	—	—	2	—	—	5	—	1	—
41	Alii morbi	Muut loistaudit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
42	—	Muut taudit	1	—	2	5	1	—	—	—	—	2	—	—	—
Yhteensä			1	4	11	17	8	14	2	—	—	11	2	6	122.5

Huom.: Ks. edell. siv. huomautusta.

III. Lihantuonti Helsinkiin rautateitse muille asemille kuin teurastamon raitteeseen ja autoilla sekä meritse ulkomailta tuotua lihaa vuosina 1935—41

Vuosi ja kuukausi	Helsingin pikata- ra-asema	Töölön tavara- asema	Vallilan asema	Muut pur- kauspalkat	Rauta- teitse yhteensä	Autoilla	Meritse ulkomailta	Kaiken kalkkia
	Kg							
1941								
Tammikuu	8,680	427	13,483	20,543	43,133	462	74,346	117,941
Helmikuu	12,635	—	13,853	7,992	34,480	4,037	176,417	214,934
Maaliskuu	9,148	250	10,863	—	20,261	—	3,432	23,693
Huhtikuu	5,414	478	5,214	—	11,106	—	184,374	195,480
Toukokuu	3,262	—	2,378	—	5,640	—	292,348	297,988
Kesäkuu	4,841	—	10,342	—	15,183	—	82,800	97,983
Heinäkuu	8,084	—	14,630	—	22,714	—	—	22,714
Elokuu	5,259	—	1,056	—	6,315	—	365,902	372,217
Syyskuu	2,497	—	3,380	—	5,877	—	4,320	10,197
Lokakuu	2,170	—	23,412	—	25,582	—	—	25,582
Marraskuu	4,797	2,507	27,994	—	35,298	—	12,839	48,137
Joulukuu	—	1,209	17,480	—	18,689	—	—	18,689
<i>Koko vuosi</i>	<i>66,787</i>	<i>4,871</i>	<i>144,085</i>	<i>28,535</i>	<i>244,278</i>	<i>4,499</i>	<i>1,196,778</i>	<i>1,445,555</i>
1940	139,826	7,600	540,874	310,408	998,708	111,148	131,971	1,241,827
1939	75,786	8,034	198,538	—	282,358	•	322,093	604,451
1938	76,973	7,316	181,768	—	266,057	•	323,609	589,666
1937	66,760	8,640	203,463	—	278,863	•	479,176	758,039
1936	78,329	27,692	67,429	—	173,450	•	420,376	593,826
1935	100,905	25,864	45,941	—	¹⁾ 179,131	•	474,201	653,332

¹⁾ Tähän sisältyy Sörnäisten aseman tuonti, 6,421 kg.